

DE ZONAANBIDDER
ACHNATON DE STRENGE HARDOCHTIGE FARAO
VOLGENS DE PROFEET JESAJA

Robert De Telder

Eerste druk 2016 © Robert De Telder

ISBN: 978-94-021-4450-5

NUR: 683

Wettelijk depot: D/2016/Robert De Telder/Auteur
uitgever

Trefwoorden: Egyptologie, Bijbel, oudheidsgeschiedenis

Foto cover: Auteur

Tenzij anders aangeduid werd de Bijbelvertaling van het
NBG 1951 gebruikt.

© Verantwoording beeldmateriaal: Alle afbeeldingen
behoren naar de mening van de auteur tot het ‘public
domain.’ De tijdschema’s werden door de auteur
ontworpen en samengesteld.

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of
openbaar gemaakt worden door middel van druk,
fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave:	blz.:
Het begin	7
Het beleg van Troje	21
Thothmosis IV	25
Amonhotep III	33
Amonhotep IV	45
De eerste monotheïst?	53
Anysis; de blinde farao uit de stad Anysis	55
Een hardvochtig heer	65
De Ethiopische vijftiende dynastie	73
Oedipus en Achnaton	77
De Amarnabriefwisseling van Abdi-Hiba alias Ebed Tov (de goede dienstknecht) met farao Amonhotep III en farao Amonhotep IV	89
De Amarna-briefwisseling van Labaja met farao Amonhotep III	105
De Amarna-brieven van Rib-Addi aan farao Naferia alias Achnaton	125
De briefschrijvers aan farao vanuit Mitanni	131
Een anomalie: verwijzingen in de Amarna-briefwisseling naar de Zeevolken?	137
De Assyriërs veroveren Egypte	145
Appendix 1 De Zeevolken	149
Appendix 2 De prote piramide te Gizeh	159
Appendix 3 De Libiërs in Egypte	167
Literatuurlijst	173

“Jij verschijnt prachtvol aan de horizon van de hemel oh, levende Aton. Hij was de eerste die leefde. Wanneer jij opkwam aan de Oostelijke Horizon heb jij alle landen met uw pracht vervuld. Jij zijt mooi, groots, verblindend hoog boven elk land bedekken uw stralen de aarde.

Al het vee verheugt zich over hun weiden, bomen en planten worden groen. Vogels vliegen uit hun nesten, vleugels gespreid. Kudden springen op hun poten. Alles wat vliegt en neerdaalt leeft wanneer jij opstijgt.

Hoe veelvoudig is dat wat jij gemaakt hebt. Gij enige god. Er is geen ander zoals jij. Jij hebt de aarde geschapen volgens jouw wil, geheel alleen, alles op aarde wat loopt en hoog vliegt.

Jouw stralen voeden de velden wanneer jij opkomt. Zij leven en groeien voor jou. Jij maakt de seizoenen om te laten groeien. Alles wat jij gemaakt hebt. De winter om af te koelen. De hitte zodat men jou kan proeven.

Niemand anders kent jou. Red je zoon, Achnaton. Want jij hebt hem wijs gemaakt in jouw plannen en jouw macht. Jij hebt hem grootgebracht als je zoon wie uit jou voortkomt."

(Voor de Aton-hymne van Achnaton stond de Bijbelse Psalm 104 model.)

HET BEGIN

Onze historische reconstructie vangt aan bij het begin van de achtste eeuw voor Christus in de nasleep van een meganatuurcatastrofe, die de oude wereld getroffen had. Nadat het stof van het natuurgeweld was gaan liggen werden wereldwijd oude goden geruild voor nieuwe goden. Als een gevolg van vernietigde oogsten kwamen op vele plaatsen volksverhuizingen op gang met grote groepen van mensen op zoek naar nieuwe vestigingsgebieden. Voor meer fortuinlijken was het de gelegenheid om oude geschillen met buurlanden te beslechten.

De meganatuurcatastrofe die de oude wereld in het jaar 800 v. Chr. trof, heb ik exact aan de hand van de chronologische gegevens van de Bijbel gedateerd. In mijn boek 'TIJD en TIJDEN, 2015, (hoofdstuk: de profeet Amos en het dateren van de meganatuurcatastrofe, waar hij het begin van zijn bediening aan koppelt, blz. 271-278'), toon ik de verankering aan van 'het jaar van de aardbeving' waar de profeet Amos naar verwijst, met het jaar 800 v. Chr.

Amos 1:1 Hier volgen de woorden en visioenen van Amos, een schapenfokker uit Tekoa. Hij profeteerde over Israël toen Uzzia over Juda regeerde en Jerobeam, de zoon van Joas, koning was in Israël, twee jaar voor de aardbeving. (NBV)

Het is een jaartal dat in heel de oude wereld opgetekend werd. De Assyriërs verwijzen naar de natuurcatastrofe van 800 v. Chr. In mijn werk 'De Assyriologie', 2012' heb

ik de Assyrische eponiemlijsten en hun jaartallen gereviseerd en gelinkt aan de chronologische gegevens van de Bijbelse koningen van Israël en Juda. Ankerjaren voor deze oefening waren de regeerperioden van de koningen Achab, Jehu en Hizkia. Het resultaat was ook hier, het jaar 800 v. Chr., als het meganatuurcatastrofejaar.

Het Assyrische eponiemjaar van 'Bur Saggile' met de vermelding van een verduistering van de zon, dat orthodox gedateerd werd in het jaar 763/762 v. Chr. is nu gecorrigeerd naar het jaar april **800**/maart 799 v. Chr.

Het is dezelfde **ongewone** zonsverduistering van juni 800 v. Chr. waar de profeet Amos twee jaar van tevoren naar verwees:

Amos 8:9 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de Heere HEERE, dat Ik de zon op den middag zal doen ondergaan, en het land bij lichten dage verduisteren. 10 En Ik zal uw feesten in rouw, en al uw liederen in weeklage veranderen, en op alle lenden een zak, en op alle hoofd kaalheid brengen; en Ik zal het land stellen in rouw, als er is over een enigen zoon, en deszelfs einde als een bitteren dag. (Statenvertaling)

Ik schrijf 'een ongewone zonsverduistering', omdat in het catastrofemodel (dat door de orthodoxe kosmologie afgewezen wordt) een ander hemellichaam verantwoordelijk was voor de verduistering van de zon op aarde.

De grondtekst van de Bijbel maakt hieromtrent meer duidelijk. Hierna een Bijbelcitaat uit het werk van Velikovsky, Werelden in Botsing, blz.247:

Amos 5:8 Die het Zevengesternte (KHIMA=Saturnus) en den Orion (KHESIL=Mars) maakt (ordonneert), en de doodsschaduw in den morgenstond verandert, en den dag als den nacht verduistert; Die de wateren der zee roept, en giet ze uit op den aardbodem, HEERE (JHWH) is Zijn Naam. 9 Die Zich verkwikt door verwoesting over een sterke; zodat de verwoesting komt over een vesting. (Statenvertaling)

In mijn boek 'TIJD en TIJDEN, 2015, hoofdstuk: de kalenderhervorming van de achtste eeuw v. Chr., blz. 331-337, verwijst ik naar de studie van Donald W. Patten, Ronald R. Hatch en Loren C. Steinhauer: **'The Long Day of Joshua and Six Other Catastrophes'**, 1973. Het is volgens deze studie de planeet Mars die in de achtste eeuw voor Christus verantwoordelijk was voor de periodieke versterking van de rotatie van de planeet aarde rond de zon, met iedere keer de daarmee gepaard gaande meganatuurcatastrofes. Deze boosdoener werd door de volkeren van de oudheid vergoddelijkt en kreeg van hen diverse namen zoals: Ares bij de Grieken, Tyr bij onze voorouders de Germanen, Horus in Egypte, Baal en/of Bel in Klein-Azië, Indra in India en MARS bij de Romeinen. De hiervoor vermelde volkeren verwijzen in hun bewaarde geschriften allen naar een cyclus van rampen die de wereld getroffen hebben met intervallen van 54 en 108 jaar. Het is volgens Patten zelfs nauwkeurig te berekenen tot vierenvijftig jaar en zes

maanden met iedere keer een planetaire interactie tussen de maand maart, het Romeinse Tubilustrium en de daaropvolgende catastrofe vierenvijftig jaar en zes maanden later in oktober, het Romeinse Armilustrium.

Een aantoonbare Bijbelshistorische kalender-wijziging in de achtste eeuw voor Christus blijft uiteraard ongeloofwaardig voor de wetenschap der orthodoxe kosmologie die volgens de evolutietheorie de uniformiteittheorie volgt. 'The present is the key to the past': vanuit deze theorie neemt men aan, dat wat men tegenwoordig in de kosmos vaststelt, altijd zo geweest is. Alle vermeldingen naar kalenderwijzigingen in de achtste eeuw voor Christus worden door hen als een slecht lezen van de hemellichamen door de oudheidastronomen verklaard. De boodschap van de moderne evolutionistische kosmologie, voor de mens is dat het heelal en in het bijzonder ons zonnestelsel veilig is. De theorie dat de planeet aarde in een recent verleden, de laatste slechts 2700 jaar geleden, door een serie kosmische catastrofes getroffen werd, wordt afgewezen. De evolutietheorie geeft een gevoel van veiligheid aan de mens. De ontwikkeling van de aarde en de mens kende volgens de theorie van Darwin een vredige voorgeschiedenis – geen rampzalige kosmische interrupties in het verleden noch in de toekomst. Dat de wereld in een recent verleden haast ten onder ging wordt volgens Velikovsky verdrongen en aldus afgewezen.

Het laatste boek dat de controversiële onderzoeker Dr. Immanuël Velikovsky (1895/1979) schreef was gewijd aan dit fenomeen dat hij een 'collectief geheugenverlies'

van de moderne mensheid noemde. Velikovsky omschreef het als volgt: de herinnering aan catastrofes werd uitgewist, niet door gebrek aan geschreven overleveringen, maar door een kenmerkend proces, dat later gehele naties, tezamen met hun geletterden, in deze overleveringen allegorieën of vergelijkingen deed zien, terwijl in werkelijkheid kosmische natuurverstoringen daarin heel duidelijk stonden beschreven.

Zoals de titel van hun boek luidt, leren Patten, Hatch en Steinhauer dat er zes meganatuurcatastrofes plaatsgevonden hebben. Een van hun conclusies is opmerkelijk:

'Agnostics will in the future, more and more, discount evolutionary uniformitarianism, and will see the validity in the astronomical, catastrophic view of science and ancient history, yet perhaps without the hand of God.'

(The Long Day of Joshua and Six Other Catastrophes by Donald W. Patten, Ronald R. Hatch and Loren C. Steinhauer, 1973)

Maar nu terug naar de geschiedenis van het begin van de achtste eeuw v. Chr. De profeet Amos vergeleek de aardbeving waarmee hij zijn bediening dateerde, met het omkeren van Sodom en Gomorra, een millennium eerder:

Amos 4:11 *Ik heb onder u een omkering aangericht, **gelijk God Sodom en Gomorra omgekeerd heeft**, zodat **gij gelijk zijt geworden aan een brandhout uit het vuur gerukt.***

Wanneer ik dus de aardbeving ten tijde van de profeet Amos een meganatuurcatastrofe noemde heb ik niet overdreven. De ramp die de oude wereld in het jaar 800 v. Chr. trof, was gelijk aan het natuurgeweld van 1889 v. Chr. wanneer Sodom en Gomorra vernietigd werden.

*Genesis 19:24 Toen liet de HERE **zwavel en vuur** op Sodom en Gomorra **regenen**, van de HERE, **uit de hemel**; 25 en Hij **keerde die steden om**, benevens de gehele Streek, met al de inwoners der steden en het gewas van de aardbodem.*

Toen het stof van al dit natuurgeweld neergedaald was trokken de Grieken uit ter verovering van Troje. De verwachting moet geweest zijn dat de funderingen van de vesting Troje als een gevolg van de aardbeving eveneens zwaar beschadigd werden, en de inname aldus eenvoudig. Dit was echter een ijdele verwachting want het epos leert dat **de belegering van Troje** uiteindelijk tien jaar in beslag genomen heeft. De belegering van Troje dateren we aldus van 800 tot 790 v. Chr. Ook dit laatste jaar 790 v. Chr. zag een meganatuurcatastrofe toeslaan (Genesis versus Egyptologie, 2009, hoofdstuk 21).

Ook de notoire Dr. Immanuel Velikovsky (1895/1979) verwees in zijn bestseller 'Werelden in botsing' (derde hoofdstuk: wanneer werd de Ilias geschreven?) naar de Ilias, de geschiedenis van de belegering van Troje. De Griekse goden Athene en Ares waren volgens Velikovsky de planeten Venus en Mars, die toen de baan van de aarde om de zon verstoorden, en interacties met elkaar hadden. Velikovsky citeert heel wat stukken uit de Ilias,

als aanwijzingen voor de juistheid van zijn kosmische catastrofetheorie. Hij toonde aan dat er zich boven het slagveld te Troje een kosmisch gebeuren afspeelde, met dramatische gevolgen voor de aarde.

Ik hanteer in dit werk ‘de nieuwe chronologie’ zoals uiteengezet in mijn boeken ‘Kronos’ van anno 2000, ‘Genesis versus Egyptologie’ uit 2009, ‘De Assyriologie’ uit 2012, en ‘Tijd en Tijden’ van 2015. In mijn werk heb ik gebroken met de conventionele Egyptologie en haar rangschikking van de Egyptische dynastieën, op basis van de vermeende dubbele Sothis-kalender, en heb een alternatieve dateringsmethode aangeboden.

Dat er in Egypte geen Sothiskalender gebruikt werd, leerde Cecil Torr in het jaar 1896 al, toen deze Egyptoloog zijn werk: ‘Memphis en Mycenae’ publiceerde. Hierna volgt een kort relevant citaat van Torr. Hij maakt duidelijk dat de Egyptische jaarkalender ten tijde van farao Amonhotep I van de achttiende dynastie, klaarblijkelijk een jaar van 360 dagen telde, en men aldus tot foute bevindingen komt wanneer men een huidig zonnejaar van 365,25 dagen in een kalender die op 360 dagen gebaseerd is, inleest.

“In a calendar, written on the back of a papyrus, the rising of the dog star is placed on day 9 of month 11 in year 9 of king Ser-ka-Ra. This is presumably Ser ka Ra Amen-hetep of Dyn. 18; and he came to the throne in 1249 at latest. Had there been 365 days to the year, day 9 of month 11 would have been 57 days from day 1 of month 1 in the year after; and then year 9 of king Ser ka Ra would have been assignable to 1550 BC, that being

four times 57 years before 1322 BC, the supposed date of the rising of the dog star on day 1 of month 1. But this calendar proceeds from day 9 of month 12 to day 9 of month 1 just as it proceeds from day 9 of any other month to day 9 of the next; so that it clearly is intended for the year of 360 days with twelve months of thirty days apiece and nothing added. And thus it will not serve to fix the date of king Ser ka Ra Amen-hetep, as there is nothing to fix the date at which the dog star rose on day 1 of month 1 in these years of 360 days apiece.”

Tot slot merkt Cecil Torr het volgende op betreffende de Sothis-dateringsmethode:

“This all looks as though the cycle was invented by the later Greeks at Alexandria. Nor is there anything to indicate that it was known to the Egyptians in earlier times; no mention of it being found in their inscriptions or papyri, though occasionally these note the rising of the dog-star.”

Als een gevolg van de herschikking van de Egyptische dynastieën op de tijdsbalk verdwijnen overigens ook de zogenaamde duistere eeuwen voor Griekenland, en herplaatsen we de belegering van Troje op de tijdsbalk. De legendarische belegering van Troje door de Grieken heeft nu haar aanvang in het catastrofejaar 800 v. Chr. In feite kunnen wij de term ‘legendarisch’ sinds Heinrich Schliemann de stad in Turkije opgroef, weglaten.

In Juda, dat tijdens deze epoche een grootmacht was, heeft koning Uzzia alias Azaria in het najaar van 803 v.

Chr., de troon bestegen. In het tienstammenrijk te Samaria heerst Jerobeam II. Beide koningen breiden tijdens deze periode hun gebied uit en herstellen de grenzen van het Rijk van David van weleer.

2 koningen 14:21 *En het ganse volk van Juda nam **Azaria** (die nu zestien jaren oud was), en maakten hem koning in plaats van zijn vader Amazia. 22 Die bouwde Elath, en bracht haar weder aan Juda, nadat de koning met zijn vaderen ontslapen was. 23 In het vijftiende jaar van Amazia, den zoon van Joas, den koning van Juda, werd te Samaria koning, **Jerobeam**, de zoon van Joas, koning van Israël, en regeerde een en veertig jaren. 24 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week niet van alle zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israël zondigen deed. 25 Hij bracht ook weder de landpale van Israël van den ingang van Hamath, tot aan de zee van het vlakke veld; naar het woord des HEEREN, des Gods van Israël, dat Hij gesproken had door den dienst van Zijn knecht Jona, den zoon van Amitthai, den profeet, die van Gath-hefer was. 26 Want de HEERE zag, dat de ellende van Israël zeer bitter was, en dat er geen opgeslotenen noch verlatenen waren, en dat Israël geen helper had. 27 En de HEERE had niet gesproken, dat Hij den naam van Israël van onder den hemel verdelgen zou; maar Hij verloste hen door de hand van Jerobeam, den zoon van Joas. 28 Het overige nu der geschiedenissen van Jerobeam, en al wat hij gedaan heeft, en zijn macht, **hoe hij gekrijgd heeft, en hoe hij Damaskus en Hamath, tot Juda behorende, aan Israël wedergebracht heeft**, zijn die niet geschreven in het*

boek der kronieken der koningen van Israël?
(Statenvertaling)

Ik breng deze inleiding omdat ze voor onze studie van de Egyptische Aton-ketters van belang is. In 800 v. Chr. werd Egypte nog altijd door de Ethiopiërs of Kuschiëten overheerst. Dit sinds de Bijbelse Kuschiëter Zera het land Egypte in 933 v. Chr. op weg naar het land Juda van koning Asa, overrompeld had. In mijn werk TIJD en TIJDEN, 2015, blz. 229-232, beschrijf ik de Ethiopische tussenperiode in de Egyptische achttiende dynastie. Het herkennen van een Ethiopische tussenperiode in de achttiende dynastie is een gevolg van het logisch doorredeneren, dat aangezien de Bijbel een invasie van Juda door Zera de Ethiopiër beschrijft ten tijde van farao Sisak alias Thothmosis III, Zera ook Egypte overrompeld moet hebben. Het was volgens het Schriftwoord (2 Kronieken 14:9-12) een miljoenenleger waaronder driehonderd strijdwagens, dat vanuit het zuiden via Egypte naar Juda opgerukt was. Met andere woorden: Egypte werd door Zera de Ethiopiër (of Nubiër/Kuschiëter) onder de voet gelopen. Dit is een geschiedschrijving die in de tot nu toe gekende Egyptische annalen niet terug te vinden is. Het werk THE LEGENDS OF THE JEWS (Louis Ginzberg – hoofdstuk 6) vult hier nog extra aan dat de door de Bijbelse farao Sisak (alias Thothmosis III) buitgemaakte troon van Salomo, op zijn beurt door Zera in bezit genomen werd.

Asa, the son of Abijah of Judah, was a worthier and a more pious ruler than his father had been. He did away

*with the gross worship of Priapus, to which his mother was devoted. To reward him for his piety, God gave him the victory over **Zerah, the king of the Ethiopians**. As a result of this victory he came again into possession of the throne of Solomon and of the treasures Shishak had taken from his grandfather, which **Zerah** in turn had wrested from **Shishak**.*

Ook de bekende **Isaac Newton** wiens naam als wetenschapper met de zwaartekracht verbonden is, maar die ook een grote interesse in de geschiedenis van de oudheid had, schreef dat de Bijbelse Zera de Ethiopiër, doorheen Egypte naar Juda was opgerukt en aldus heer over Egypte werd. Hierna het citaat:

*But in the fifth year of Asa the land of Judah became quiet from war, and from thence had quiet ten years; and Asa took away the altars of strange Gods, and brake down the Images, and built the fenced cities of Judah with walls and towers and gates and bars, having rest on every side, and got up an army of 580000 men, with which in the fifteenth year of his Reign he met **Zerah the Ethiopian**, who came out against him with an army of a thousand thousand Ethiopians and Libyans: **the way of the Libyans was through Egypt**, and therefore **Zerah** was now **Lord of Egypt**: they fought at Mareshah near Gerar, between Egypt and Judæa, and Zerah was beaten, so that he could not recover himself; and from all this I seem to gather that Osiris was slain in the fifth year of Asa, and thereupon Egypt fell into civil wars, being invaded by the Libyans, and defended by the Ethiopians*

for a time; and after ten years more being invaded by the Ethiopians, (The chronology of ancient kingdoms amended by Isaac Newton)

Door het invoegen van een Ethiopische tussenperiode breek ik met een onderdeel van Velikovsky's werk. Volgens Velikovsky is de Bijbelse Zera te identificeren met de zoon en opvolger van Thothmosis III/Sisak: Amonhotep II en is er geen onderbreking. Wat ik wel van Velikovsky's werk behoud, is zijn plaatsing van Horemheb op de tijdsbalk ten tijde van de Assyrische overheersing van Egypte. Horemheb is in Velikovsky's model een vazal van de Assyriërs. In mijn variant past dit helemaal en ik laat logischerwijze de Amarna-farao's aan de regeerperiode van Horemheb voorafgaan. Aldus heb ik vanaf farao Horemheb, op de tijdsbalk gereviseerd naar 671 v. Chr., in de tijd teruggewerkt tot Thothmosis IV met als resultaat diens eerste regeringsjaar in 797 v. Chr. Enkele belangrijke puzzelstukjes worden op deze manier ingevoegd. Farao Achnaton bijvoorbeeld regeert nu ten tijde van de val van Samaria in 717 v. Chr. De verovering van Samaria of Soemoer is in de Amarna-briefwisseling terug te vinden. We moeten bedenken dat de hoofdstad Samaria van het tienstammenrijk in zijn lange geschiedenis slechts eenmaal ingenomen werd. Een belangrijke aanwijzing om de Amarna-tijd ten tijde van de regering van de laatste koning van het tienstammenrijk: Hosea alias Rib Addi, te plaatsen.

De laatste Ethiopische heerser van de beschreven tussenperiode in de achttiende dynastie was **de**

legendarische Memnon, die nu een historische plaats op de tijdsbalk krijgt. Memnon was volgens de legende een van de geallieerden van Priamos, de koning van Troje. Memnon trok met een leger vanuit Egypte over Klein-Azië naar Troje om het te steunen in zijn strijd tegen de Grieken, maar kwam daar aan zijn einde. In de Odysseus (III.111-2) verwijst Nestor naar de dood van zijn zoon Antilochos die sneuvelde door de speer van “de glorierijke zoon van de verlichte morgen,” (Odysseus IV.185-202) wat het epitheta is voor Memnon. Nestor smeekte daarop Achilles wraak te nemen, waarna Achilles Memnon doodde. Later wordt de Ethiopische krijgshoofd bij naam genoemd als de grote Memnon (Odysseus XI.522). Van Memnon zijn in Anatolië beelden bewaard gebleven waar ook Herodotus (2:106) naar verwijst, maar deze identificeert de beelden met de Egyptische farao Sesostris. De autochtone bevolking van Anatolië echter beweerde dat de beelden Memnon voorstelden.

De dood van Memnon op het slagveld van Troje betekende tegelijkertijd het einde van de Ethiopische overheersing over Egypte. De Ethiopische tussenperiode voor de Egyptische achttiende dynastie die begonnen was aan het einde van de regeerperiode van farao Amonhotep II, komt in de periode van 800 tot 790 v. Chr. aan haar einde. In Egypte neemt farao Thothmosis IV de macht over.

© Public Domain. De zogenaamde “Memnon pieta”:
Eos die het lichaam van haar zoon Memnon optilt.